

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYŐIŐ REGULIAVIMO TARNYBOS
TARYBA**

**NUTARIMAS
DĚL GINĀO TARP D. S. IR AKCINĚS BENDROVĚS LIETUVOS PAŐTO
NAGRINĚJIMO**

2023 m. geguŐės 31 d.
Vilnius

Lietuvos Respublikos ryŐiŐ reguliavimo tarnybos taryba (toliau – Taryba), susidedanti iš Tarybos pirmininkĚs Jūratis ŠovienĚs ir narių: Dariaus KulieŐiaus, Kristinos MikoliūnienĚs, Vyganto Vaitkaus, sekretoriaujant NadeŐdai Maciejevskai, 2023 m. geguŐės 31 d. posĚdyje raŐytinĚs procedūros tvarka išnagrino ginoĀ, kilusį tarp D. S. (duomenys neskelbtini) (toliau – vartotojas) ir paŐto paslaugos teikĚjos akcinĚs bendrovĚs Lietuvos paŐto (J. Jasinskio g. 16, 03500 Vilnius, įmonĚs kodas 121215587) (toliau – teikĚja).

Taryba n u s t a t ě:

(1) Lietuvos Respublikos ryŐiŐ reguliavimo tarnyba (toliau – RRT) 2023 m. balandŐio 13 d. priĚmĚ nagrinĚti ne teismo tvarka vartotojo 2023 m. balandŐio 12 d. praŐymą (toliau – PraŐymas) dĚl su teikĚja kilusio ginoĀ dĚl 157,90 EUR kompensacijos vartotojui atlyginimo. TeikĚja 2023 m. balandŐio 21 d. raŐtu Nr. SD-2023/1898 (toliau – RaŐtas) pateikĚ RRT paaiŐkinimus dĚl PraŐymo.

(2) PraŐyme vartotojas nurodo, kad 2023 m. sausio mėn. paŐto dėŐutĚje rado praneŐimą, raginantį sumokĚti baudą uŐ kelių eismo taisyklių paŐeidimą, padarytą Italijoje, taip pat informuojantį apie priskaiĀiuotus delspinigius – 157,90 EUR. Vartotojas susisiekĚ su atsakinga institucija Italijoje, siekdamas išsiaiŐkinti, kodĚl priskaiĀiuoti delspinigiai, ir gavo informaciją, kad jam 2022 m. liepos mėn. buvo išsiųstas registruotas laiŐkas Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – laiŐkas), informuojantis apie padarytą paŐeidimą ir raginantis kuo greiĀiau sumokĚti baudą, kuris buvo graŐintas siuntĚjui, nes gavĚjas jo neatsiĚmĚ.

(3) Vartotojas nurodo, kad laiŐko negavo, todĚl kreipĚsi į teikĚją dĚl situacijos išaiŐkinimo ir gavo atsakymą, jog 2022 m. rugpjūĀio mėn. laiŐką buvo bandoma pristatyti į namus, taĀiau vartotojo neradus, gaunamųjų laiŐkų dėŐutĚje (toliau – GLD) buvo paliktas praneŐimas, informuojantis apie gautą laiŐką (toliau – praneŐimas).

(4) TeikĚja vartotoją informavo, kad praneŐimas buvo paliktas adresu, nurodytu ant laiŐko: (duomenys neskelbtini). Vartotojas paŐymĚjo, kad jo adresas: (duomenys neskelbtini), ir kad Őis adresas, vartotojo teigimu, ir buvo nurodytas ant laiŐko. AtsiŐvelgdamas į tai, vartotojas kreipĚsi į teikĚją dĚl 157,90 EUR kompensacijos, kuri lygi delspinigių dydŐiui, kurių nebūtų susidarĚ, jeigu praneŐimas būtų paliktas vartotojo, o ne kito asmens GLD. Vartotojo teigimu, siuntą pristaĀius ant voko nurodytu adresu, jis apie baudą būtų suŐinojĚs laiku ir būtų ją sumokĚjĚs nedelsdamas bei išvengĚs delspinigių.

(5) TeikĚja RaŐte paaiŐkino, kad patikrinus tarptautinĚs registruotosios paŐto korespondencijos siuntos, t. y. laiŐko, duomenis, nustatyta, kad 2022 m. rugpjūĀio 10 d. pristatymo metu nepavykus laiŐko įteikti, iš teikĚjos informacinĚs sistemos buvo išspausdintas praneŐimas ir perduotas laiŐkininkui pristatyti į GLD. Kadangi laiŐkas paŐto skyriuje nebuvo atsiimtas, 2022 m. rugsĚjo 27 d. jis buvo eksportuotas iš Lietuvos.

(6) Teikėja pažymėjo, kad sutikrinus vartotojo pateiktą laiško informaciją su turimais duomenimis teikėjos informacinėje sistemoje (toliau – sistema) buvo pastebėta, kad duomenys nesutampa – sistemoje nurodytas gavėjo (vartotojo) adresas: (duomenys neskelbtini), o ant vartotojo pateiktos laiško nuotraukos – (duomenys neskelbtini).

(7) Teikėja pažymėjo, kad siuntos pristatomos ant siuntos siuntėjo nurodytu gavėjo adresu, tačiau pranešimai išspausdinami iš sistemos. Teikėjos teigimu, kadangi laiškas buvo pristatomas atskirai nuo pranešimo, galimai dėl to klaida gavėjo adrese nebuvo pastebėta ir pranešimas pristatytas ne adresu (duomenys neskelbtini), o (duomenys neskelbtini).

(8) Teikėja informavo, kad registruotosios pašto korespondencijos siuntos ir pranešimai pristatomi vieną kartą, pasibaigus saugojimo terminui, todėl laiškas buvo gražintas siuntėjo adresu, nurodant, kad siuntos gražinimo priežastis – neatsiimta per saugojimo terminą.

(9) Teikėja papildomai pažymėjo, kad tiek nacionaliniuose, tiek tarptautiniuose teisės aktuose įtvirtinta vienoda visų universaliosios pašto paslaugos teikėjų atsakomybė – t. y. atsakomybė pašto siuntos siuntėjui, kaip siuntos savininkui, o atsakomybės prisiėmimo atveju nėra atsižvelgiama į netiesioginius nuostolius, negautas pajamas ar moralinę žalą.

Taryba k o n s t a t u o j a:

(10) Įvertinus ginčo nagrinėjimo medžiagą, konstatuotina, kad ginčas yra kilęs dėl žalos atlyginimo, t. y. nuostolių, kuriuos sudaro delspinigiai dėl vartotojo laiku nesumokėtos baudos už kelių eismo taisyklių pažeidimą užsienyje. Kaip teigia vartotojas, delspinigiai nebūtų susidarę, jei vartotojas būtų gavęs pranešimą dėl jam skirto laiško, informuojančio apie paskirtą baudą.

(11) Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.716 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, jog paslaugų sutartimi viena šalis (paslaugų teikėjas) įsipareigoja pagal kitos šalies (kliento) užsakymą suteikti klientui tam tikras nematerialaus pobūdžio (intelektines) ar kitokias paslaugas, nesusijusias su materialaus objekto sukūrimu (atlikti tam tikrus veiksmus arba vykdyti tam tikrą veiklą), o klientas įsipareigoja už suteiktas paslaugas sumokėti. Pagal CK 6.716 straipsnio 5 dalį, atskirų rūšių atlygintinoms paslaugoms kiti įstatymai gali nustatyti papildomus reikalavimus, nenumatytus CK XXXV skyriuje, o CK 6.155 straipsnyje nustatyta, kad CK sutarčių teisės bendrosios normos taikomos visoms sutartims, o atskirų rūšių sutarčių specialiosios normos gali būti nustatytos ir kituose įstatymuose.

(12) Lietuvos Respublikos pašto įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad šis įstatymas reglamentuoja pašto paslaugos teikimo veiklą, pašto paslaugos teikėjų ir naudotojų teises ir pareigas, pašto paslaugos teikėjų atsakomybę ir žalos atlyginimą. Taigi, civilinius teisinius santykius tarp naudotojų¹ ir pašto paslaugos teikėjų reglamentuoja ne tik CK, bet ir Pašto įstatymas bei jo įgyvendinamieji teisės aktai, kaip specialieji teisės aktai.

(13) CK 6.251 straipsnio 1 dalis numato, kad nuostoliai turi būti atlyginti visiškai, išskyrus atvejus, kai įstatymai ar sutartis nustato ribotą atsakomybę. Pašto įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad siuntėjas gali pareikšti pretenziją dėl žalos atlyginimo už dingusią pašto siuntą, dingusius, trūkstamus ar apgadintus siūstus daiktus per 6 mėnesius nuo pašto siuntos išsiuntimo dienos, o 7 dalyje nurodyta, kad pašto paslaugos teikėjas atlygina siuntėjui ir siuntimo išlaidas, jei dėl savo kaltės gražina siuntėjui registruotąją pašto siuntą ar pašto siuntinį. To paties Pašto įstatymo straipsnio 4 dalyje įtvirtinta, jog žala dėl universaliosios pašto paslaugos teikėjo prarastų, sugadintų tarptautinių pašto siuntų atlyginama, vadovaujantis Pasaulinės pašto sąjungos Pasaulinės pašto konvencijos (toliau – Konvencija), Pašto korespondencijos reglamento (toliau – Reglamentas) ir Pašto siuntinių reglamento nuostatomis, o patirti netiesioginiai nuostoliai ir negautos pajamos į žalos atlyginimo dydį neįskaitomi.

(14) Atsižvelgiant į tai, kad teikėja, kaip įtvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. 467 „Dėl įpareigojimo teikti universaliosios pašto paslaugą“, yra universaliosios pašto paslaugos teikėja, ginčo atveju sprendžiant vartotojo teisės į žalos atlyginimą klausimą, vadovujamasi ne tik Pašto įstatymu, bet ir Konvencijos bei Reglamento nuostatomis.

¹ Pašto įstatymo 3 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad naudotojas – pašto siuntos siuntėjas arba gavėjas.

(15) Konvencijos 23 straipsnio 1.1.1 papunktyje įtvirtinta universaliosios pašto paslaugos teikėjo atsakomybė už prarastas, išplėstas ar sugadintas registruotąsias siuntas, paprastuosius siuntinius ir įvertintąsias siuntas, o to paties straipsnio 1.1.2 papunktyje – atsakomybė už atitinkamų pašto siuntų, kurių neįteikimo priežastis nėra pateikta, grąžinimą. Be to, to paties Konvencijos straipsnio 1.7 papunktyje įtvirtinta, kad visos nuostatos, susijusios su paskirtųjų operatorių atsakomybe, yra griežtos, privalomos ir baigtinės, o paskirtieji operatoriai jokių būdu neprisiima didesnės atsakomybės, net ir didelio apsirikimo (didelės klaidos) atveju, nei nustatyta Konvencijoje ir reglamentuose.

(16) Konvencijos 23 straipsnio 5 dalyje, detalizuojančioje universaliosios pašto paslaugos teikėjo atsakomybę registruotosios ar įvertintosios pašto korespondencijos siuntos grąžinimo atveju, numatyta, kad jei grąžintos siuntos neįteikimo priežastis nėra nurodyta, siuntėjas turi teisę atgauti tik mokesčius, sumokėtus už siuntos siuntimą. Taigi, atsižvelgus į aukščiau išdėstytas pašto veiklą reglamentuojančias nuostatas, konstatuotina, kad universaliosios pašto paslaugos teikėjui atsakomybė taikoma ne tik už pašto siuntų praradimą ar sugadinimą, bet ir grąžinimą, kai nenurodyta siuntos grąžinimo priežastis ir (ar) siunta grąžinta nepagrįstai.

(17) Nagrinėjamu atveju nėra ginčo, kad laiškas buvo grąžintas siuntėjui, kadangi gavėjas laiško neatsiėmė. Tačiau Taryba, įvertinusi ginčo nagrinėjimo metu nustatytą aplinkybių visumą, jog pranešimas apie vartotojui skirtą laišką buvo pristatytas ne į vartotojo, o kito asmens GLD, konstatuoja, kad atitinkami teikėjos veiksmai lėmė tai, jog vartotojui nebuvo sudarytos realios galimybės laiku atsiimti laišką, todėl laiško grąžinimą siuntėjui yra pagrindas laikyti nepagrįstu.

(18) Pripažįstant, kad ginčo atveju laiškas, atsižvelgiant į faktinių aplinkybių visumą, buvo grąžintas siuntėjui nepagrįstai (neinformavus vartotojo apie laišką ir nesudarant realios galimybės vartotojui laišką atsiimti), konstatuotina, kad teikėjai, kaip universaliosios pašto paslaugos teikėjai, kyta aukščiau minėtuose teisės aktuose numatytos apimties atsakomybė, t. y. siuntimo išlaidų atlyginimas. Pažymėtina, kad tiek nacionaliniai, tiek tarptautiniai pašto veiklą reglamentuojantys teisės aktai įtvirtina imperatyvią teisės normą, nustatančią konkretų subjektą, turintį teisę reikalauti žalos atlyginimo iš pašto paslaugos teikėjo – t. y. siuntėją. Kaip numatyta Pašto įstatymo 3 straipsnio 19 dalyje, siuntėjas – asmuo, kuris nurodytas ant pašto siuntos, o jeigu siuntėjas nenurodytas ant pašto siuntos – asmuo, kuris pateikia pašto siuntą pašto paslaugos teikėjui pristatyti gavėjui.

(19) Pagal ginčo nagrinėjimo medžiagą konstatuotina, kad šiuo atveju vartotojas yra gavėjas (ginčo dėl to nėra), todėl atsižvelgdama į tai, kad pagal galiojantį teisinį reglamentavimą teisę į žalos atlyginimą turi siuntėjas, kaip sutartinių santykių su pašto paslaugos teikėju šalis, o ne gavėjas, Taryba neturi pagrindo pripažinti vartotojo reikalavimo pagrįstu.

Vadovaudamasi Pašto įstatymo 13 straipsnio 3 dalimi ir Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu,

Taryba n u t a r i a:

Atmesti vartotojo 2023 m. balandžio 12 d. prašyme nagrinėti ginčą keliamą reikalavimą sumokėti 157,90 EUR kompensaciją.

Ginčo šalys per 30 kalendorinių dienų nuo šio nutarimo priėmimo dienos turi teisę kreiptis tiesiogiai į bendrosios kompetencijos teismą ir prašyti nagrinėti jų ginčą iš esmės. Kreipimasis į bendrosios kompetencijos teismą po šio nutarimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio nutarimo apskundimu.

Šis nutarimas įsiteisėja ir yra privalomas vykdyti pasibaigus aukščiau nurodytam terminui. Jeigu šis nutarimas neįvykdomas, jis gali būti priverstinai vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.